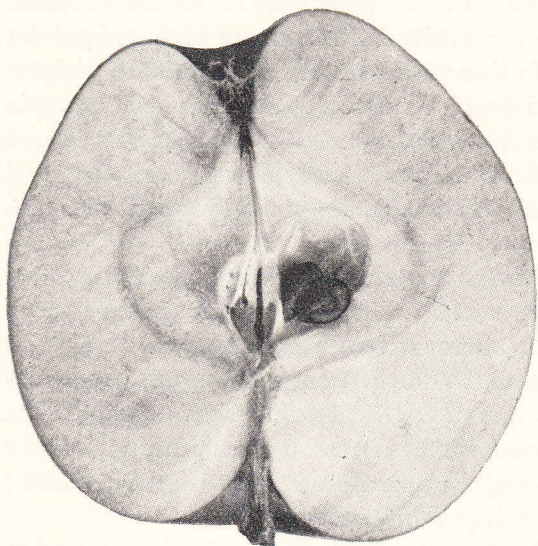
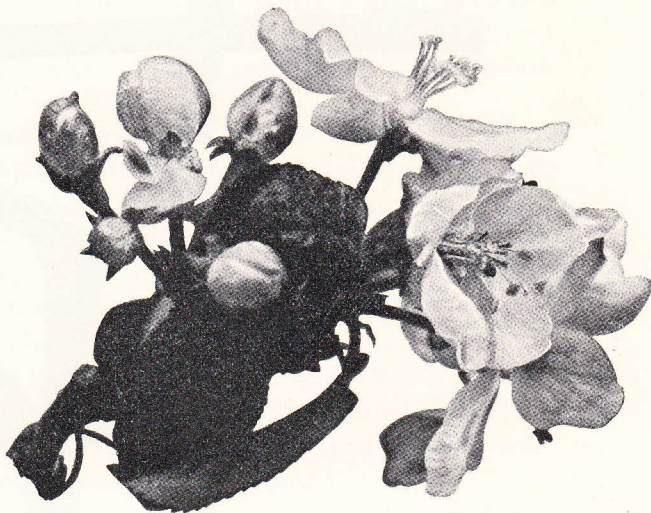


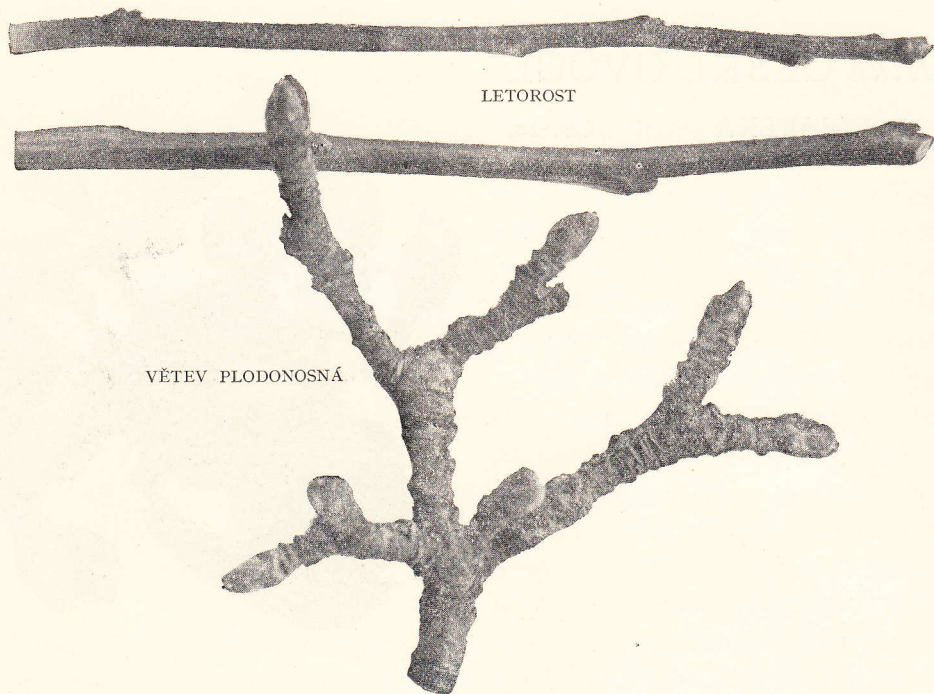
Jan Říha ČESKÉ OVOCE

JABLKA

Čís. 12.



EVINO – *Mank's Küchenapfel* – *Codlin de Manks*



EVINO

V novější době všeobecně doporučováno podzimní jablko, o němž se má za to, že pochází z Irska, kdež prý je vypěstoval majetník zahrad Mank, po kterém má právě vedlejší jméno Mank's Codlin. Jméno Eve Apple = Evino obdrželo asi pro skvělou, lákavou barvu a v obchodě se užívá většinou tohoto jména.

Evino jablko, nehledě arciť k nevalné chuti, jest ideálním jablkem pro malé a nejmenší zahrádky, jakož i k pěstování ovocných stromků v nádobách. Každé místočko mu stačí, na každém přináší hojnost plodů, nečiníc zvláštních nároků na půdu ani polohu a daří se všude, kde prospívají jiné jabloně. Hodí se však jen k pěstování stromů nízkých ve tvaru libovolném, i v nejmenším, nevyžaduje zvláštního řezu, nikdy se na něm nic nepokazí jakýmkoliv řezem, třeba byly stromky šlechtěny i na pláňkách; k výchově malých tvarů se používá stromků šlechtěných na duzenách, na jánčeti jen krní, plodí a nepřirůstá a hodí se na něm jen k pěstování v nádobách. K výchově vysokých stromů se nehodí.

Stromky ve školce rostou zdravě, avšak zdlouhavě a rozvětvují se v slušné korunky, malé, zcela obrostlé plodonosnými větévkami; začínají ploditi velice brzo, obyčejně již ve školce, proto nutno hleděti k tomu, aby byly udržovány občasným hnojením a častým zavlažením při svěžím vzrůstu; neděje-li se tak, přestávají brzo růsti, krnějí a mechovatějí. Plodí téměř každý rok, jednou méně, po druhé více, velmi často tolik, že jest nutno protrhati hojně plodů ve vývoji se opožďujících, beztak by se úplně nevyvinuly a zakrněly by. Chorobám, ani plísním nepodléhají, stromy i plody jsou vždy úplně čisté; rakovina se vyskytuje jen v půdách, kde jí podléhají i jiné odrůdy.

Letorosty narůstají z mládí dlouhé a štíhlé, později zcela krátké a slabé, poněkud se kříví, pod oky se prohýbají zcela málo a špinavě tmavě šedá plst je po větším díle slabě pokrývá; po otření této se málo lesknou, mají kůru velice jemně, čárkovitě i tečkovitě svraskalou, barvu bledě červenavě nahnědlou, do stínu bledší, spodní část se třpytí stříbrně a větší žlutavé tečky jsou roztroušeny sem tam ojedinele.

Hustě rozestavená oka jsou poměrně velká, pokryta bělavě šedou plstí, přiléhají a jsou na patkách vydutých do výše ok, zcela náhle prohnutých a širokých, s třemi krátkými žeběrky, která se táhnou jen ke koncům letorostů hlouběji a mírně je hranatější. Květní poupata, jichž se vyvinuje velké množství, jsou menší, štíhlá a pokryta cele bělavě šedou plstí. (Viz obraz.)

Listy mají tmavě zelené, zespodu zcela jemně chloupkované, největší dlouhé asi 90 mm, široké 65 mm se nalézají u spodu letorostu, mají tvar přibližně vejčitý, s krátkými špičkami, širšími i užšími; jedna polovička listu bývá vyvinuta na úkor druhé o něco málo silněji. Kraje mají nestejně drobně pilovitě zoubkované, řapíky, které rudnou, mají dlouhé 18—20 mm a opatřeny dílem šidlovitými palisty. Ke konci letorostu bývají menší, avšak téhož tvaru, na plodonosných větvkách bývají mnohem delší a užší, téměř kopinaté, mají kraje jemněji zoubkované a řapíky dlouhé asi 30—45 mm.

Stromy vykvétají 3.—4. den jabloňového květu, kvetou vždy velice hojně a mdle, avšak tmavě karmínová poupata dávají jim v rozpuku krásně růžový vzhled. Jednotlivé květy jsou celé něžně růžové, široké asi 40 mm, po rozložení až 45 mm, z podlouhle okrouhlých plátků tak sestaveny, že se vzájemně sotva dosahují. (Viz obraz.)

Přiložený barevný obraz, podle plodů vzatých s volně rostoucího krsku a p. Tučkem, nakladatelem v Praze, k účelu tomu věnovaných z jeho sadu v Neratovicích, znázorňuje dokonale velikost, tvar i barvu plodu. Velikost tu, ve váze 110—130 g, lze považovati za průměrnou, poměr výšky k šířce se jeví asi 75 × 75 mm. Vyskytují se i větší plody, těžké 150—160 g, daleko více zůstává menších, a neprotrhají-li se, až maličkých. Také tvar se poněkud mění, avšak většina jeví tvar kuželovitý, ke kalichu pěkně stejnoměrně zúžený, jiné jsou více válcovité, s temenem širším, asi tak, jak znázorňuje černý obraz průřezu; jest však dosti plodů, které jsou nižší a mají tvar blížící se kulovitému; jedna strana plodu bývá vždy vyšší a mohutněji vyvinuta.

Kalíšky mají malé, zavřené, zelené a šedě chloupkované, sestavené z ústů prostředně širokých, které se dole tísní, vztyčují, proti sobě kloní a jich přischlé špičky zpět se podvinují. Vězí v užších jamkách, mělčích neb hlubších, chloupkovaných, v nich vznikají obyčejně tři mírná, mezi nimi ještě mírnější žeběrka, která drobně hrbolí kraj jamky, přes celý plod se táhnou a hranatější kulatost průřezu zcela ploše a ztrácejí se v jamce stopečné, jejíž okraj taktéž mírně hrbolí.

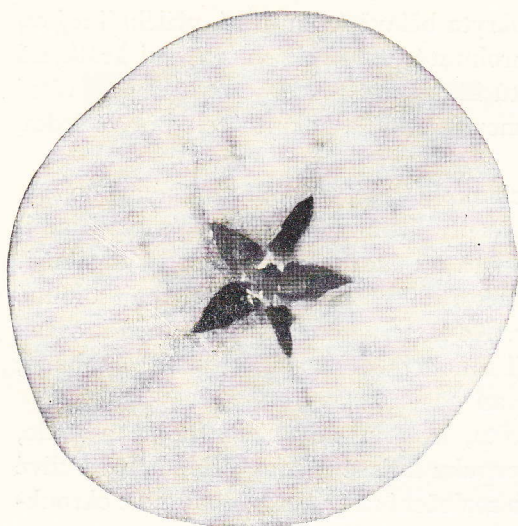
Stopky mají dřevnaté, zelenavé, chloupkované, často i hrbolaté, a u velkých plodů asi tak dlouhé, že dosahují sotva úrovně jamky, kdežto u plodů malých o 5—10 mm jamky převyšují, u maličkých i o více. Vězí v jamkách užších, dosti hlubokým, jednotlivě některým silnějším žebérkem zúžených, zelených a až hluboko dole porezavělých.

Plody jsou na stromech velice jemně oviněné, mají slupku lesklou, hladkou až mastnou, jako vosk žlutou, do stínu více bělavou a i zelenavě prokvétalou, strana sluncem ožehlá mívá jemně nadechlé, červenavé líčko, které plodům zastíněným schází; jemné, rzivé tečky se rozptýlují řídce sem tam, bývají na slunečné straně bělavé, červenavě vroubené ve velkém počtu, k temeni se mění v jemné, bělavé píhy.

Po rozkrojení libě zavonějí, mají bílou dužninu, jemnou, hojně šťavnatou, pod slupkou do žluta se měnící, chuť prostě zasládle navinulou a bezkořennou.

Podkališní rourky mají nálevkovité, většinou dosahují až na špičku jaderníka, mají užší hrdélka a dole se rozšiřují, jednotlivě jsou i krátce kuželovité, od nich se táhnou žlutavá vlákna, zmateně obklopující jaderník; jaderník má osu široce dutou, do níž se otvírají po stěnách napříč široce natrhaná pouzdra buď široce neb úzkými štěrbinami, každé pouzdro chová po 1—2 malých jádrech, světle červeně hnědých. (Viz obraz.)

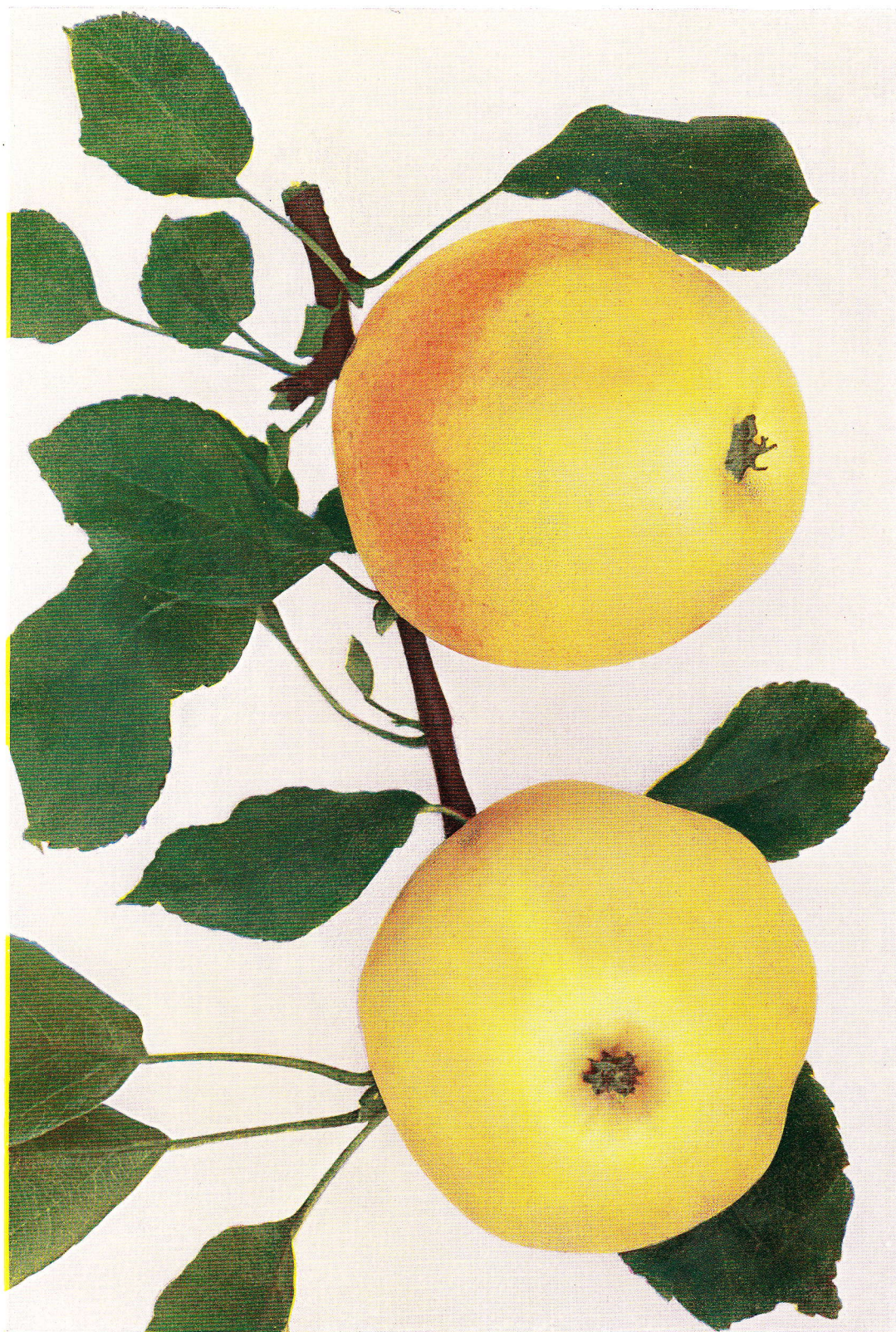
První plody uzrávají podle počasí dříve neb později v prvých dnech září. Dospívají nenáhle a největší plody mají se postupně protrhávati tak, aby zbylé dorostly. Otrhají-li



se najednou, tedy menší a malé plody, jichž bývá vždy hojně, zůstanou zelené, zavadnou a nemají chuti. K snědku jest poněkud zastřelé, zato v kuchyni se dá velmi dobře upotřebiti. V obchodě jest posud velice málo známo, v Německu však se doporučuje, aby bylo pěstováno pro obchod ve větší míře.

Popisy lze nalézt: „Listy Pomologické“ r. 1895 str. 136, „Handbuch der Obstkunde“ čís. 355, E. „D. Apfelsorten“ čís. 60, „Pom. Monatshefte“ 1903 str. 266, „Mank's Küchenapfel“; Thomas str. 122 Codlin de Manks, také i Leroy v „Dictionnaire de Pomologie“ popisuje pod čís. 277 jablko Mirabelle, je muž přikládá vedlejší jméno D'Eve s poukázáním na Manks Codlin, kterýž popis úplně souhlasí s popisem jablka Evina.

Z vedlejších jmen jsou známa: Belmont, Codlin de Mank, English Pitcher, Eve, Eve Apple of Scotland, Frith Pitcher, Frith Pippin, Irish Codlin, Irish Pitscher, Orme.



EVINO – *Mank's Küchenapfel.* – *Codlin de Manks.*